

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ПЕТКО РАЧОВ СЛАВЕЙКОВ“
2790 Якоруда, Ул.”Цар Борис III „№72, GSM: 0893605307, 0893605307
www.pgm-Yakoruda.org, e-mail:pgm_yakoruda@abv.bg

Утвърдили:
Директор: /инж. Малина Гръкова/

УЧИЛИЩЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА

В ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
„Петко Рачов Славейков“- гр. Якоруда

За учебната 2022/2023 г.

Разработен, съгласно Заповед № РД 09-5906/28.12.2017 г. на МОН

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Училищният механизъм за превенция и интервенция на насилието и тормоза в ПГ „П.Р.Славейков“ е в изпълнение на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и Алгоритъм за прилагането му, съгласно съгласно Заповед № РД 09-5906/28.12.2017 г. на МОН.

Реален напредък в справянето с насилието и тормоза в училищна среда може да бъде постигнат само при прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и изпълнява от всички участници в образователния процес.

Определяща насока в училищната политика за противодействие на насилието е устойчивото и непрекъснато утвърждаване на позитивен организационен климат и на подходяща психологическа среда в училище. Основен акцент в дейностите по превенция се поставя върху развитието на на по-високо ниво на социална и емоционална компетентност на учениците като отправна точка за налагане на взаимоотношения между учениците в стил на сътрудничество и ефективна комуникация. Глобална цел е усвоените социални умения, да бъдат поощрявани и стимулирани, с цел да бъдат интегрирани от по-голяма част от учениците и ползвани от тях като поведение не само в училище, а и в широка социална сфера. Устойчивост и постоянство в този вид дейност, би довела до училищен дух на спокойствие, сигурност, зачитане на различията и способностите, възможност за изява на интелектуални и творчески умения на учениците, както и до висок авторитет на училището, обществено признание и уважение.

Дейностите по превенция и интервенция на насилието и тормоза в ПГ „П.Р.Славейков“ през учебната 2022/2023 г., ще са в изпълнение на следните цели:

- Повишаване на информираността и чувствителността на всички ученици в образователния процес по темата за насилието и тормоза;
- Повишаване на доверието между училище, ученици и родители;
- Засилена превантивна групова работа с ученици;
- Активно партньорство с родителите в различни съвместни училищни прояви.

II. ИЗМЕРЕНИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Тормозът в училище обхваща широк спектър от прояви. Това е явление със сериозни размери, което оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на учениците, които търсят насилие, така и на онези, които го извършват или наблюдават. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и силно привличат общественото внимание. Българската дума, която отговаря най-точно на явленietо, е „тормоз“ („bullying“).

1. Какво е насилие?

В България в официална употреба е дефиницията на понятието „насилие“, дадена в параграф 1, т. 1-5 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето. Две от определенията имат пряка връзка с насилието от деца върху деца, което е обект на настоящия механизъм.

„Насилие“ над ученик е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна или социална среда.

„Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето.

„Психическо насилие” са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

„Сексуално насилие” и злоупотреба над дете според определението на СЗО е „учасието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подгответо от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табута на обществото”.

„Пренебрегване” е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от учител към ученик, между ученици и от ученик към учител.

2. Какво е тормоз?

Тормозът е специфичен вид насилие сред учениците и е сред най-неуловимите форми на агресивно поведение и насилие. Но не всеки акт на насилие е тормоз. Тормозът между връстниците е групов феномен. Случаите на тормоз се извършват в групова среда в присъствието на други връстници и в отсъствието на възрастни. Професор д-р Дан Олвеус (Olweus, 1993) определя тормоза като „повтарящи се във времето негативни действия от страна на един или повече ученици, когато някои умишлено причинява или опитва да причини травма или дискомфорт на някого чрез физически контакт, чрез думи или по друг начин.”

Ключови в разбирането за тормоза са следите характеристики на това поведение:

- злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи ученик;
- извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;
- повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е много сериозно, оставящо травмични следи действие. Тормозеният не може да се защити със собствени усилия. Тормозът не спира от само себе си. Нужна е външна намеса.

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат описани на следните основни групи:

„Физически тормоз” – например, бълскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

„Психически тормоз” – например, подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене, словесни изрази, които имат за цел да унижат и осъкърбят ученик на база раса, пол, религия, сексуалност,увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Когато е в група – под формата на изолиране, игнориране, изключване от групови дейности, избягване, одумване и разпространяване на злобни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с ученици, обект на тормоз.

„Сексуален тормоз” – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, деградираща (принизяваща), унизителна или обидна обстановка. Включва измислянето на сексуализирани прякори или имена, коментари за външността на някой и подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие

„Кибернасилие и Кибертормоз” – насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Включват създаване и разпространяване на обиди, заплашителни и подигравателни визуални материали, снимки и текстови съобщения, които уронват достойнството на ученика или го унижават: снимането на ученика с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис, без негово съгласие, кражба на самоличност/профили, обиди, разпространяване на слухове в социалните мрежи и др.

Тормозът онлайн, има своите отражения в реалния живот. Преживяванията за ученика са в по-висока степен унизителни, тъй като кибертормозът не може да бъде прекратен веднага и е видим, достъпен за много по-голям кръг хора.

3. Игра или насилие

По-голяма част от ситуацията на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои – от самите ученици. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. На първо място важно е да се разграничават случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Следното би могло да помогне за правилна оценка на ситуацията:

Игра е когато:

- Учениците се закачат, бутат или бълскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат внимание;

Тормоз е когато:

- Ако учениците са видимо напрегнати, не се усмихва, опитва се да се махне. Ролите не се сменят. Другият ученик е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните;
- Ако ученикът/учениците не се чувстват добре от закачките и подигравките;
- Ако ученикът/учениците, към които са отправени подигравките, поиска от друг ученик да спре и той или тя не спират да се подиграват;
- Ако ученикът/учениците, които дразнят, продължават да дразнят или дразнят отново и отново;
- Ако дразненето е за нещо, което ученикът не може да промени (височина, носене на очила, тегло, способност да чете, атлетически способности и пр.);
- Ако има и други хора наоколо, които наблюдават ситуацията и се окуражават или се присъединяват на ситуацията на подигравки;
- Ако един ученик е по-силен или по-популярен, по-голям на възраст или по-властен;

Ако се касае просто за приятелска игра, учителят може да се намеси, за да предупреди учениците да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз, е необходимо да се предприемат съответните стъпки, описани в механизма.

Физическото насилие и тормоз са формите, които възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към тях. **Психическото насилие и тормоз** по-трудно могат да бъдат установени, тъй като не са така видими, а и учениците, от своя страна, нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания.

Проблемът се задълбочава, когато психическото насилие и тормоз, като обидните думи и прякори, социалното изолиране и други се подценяват от възрастните и се считат за нормална част от процеса на социализация и израстване на учениците. Ето защо е важно да се обърне внимание още при първите признания за съществуването на насилие и тормоз.

4. Насилие, тормоз - разпознаване

Разпознаването на насилие и тормоз включва следните физически и поведенчески признания:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едносрочни отговори;
- беспокойство и крайности в поведението - от агресивност до пасивност;
- лоша представа за себе си - учениците смятат, че са заслужили насилието;
- прекалена отстъпчивост на ученика и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;
- влошаване на успеха от обучението и чести отсъствия от училище;
- чести отсъствия от определени часове, например физическо възпитание и спорт;
- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;
- бягане и криене, включително зачестили бягства от училище;
- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в училище, ниска самооценка;
- употреба на алкохол, медикаменти, самозанемаряване (постоянно обличане на едни същи дрехи или отказ да сресва косата си);
- психосоматични симптоми, като болки в стомаха, главоболие, гадене и др., оплаква се, че сънува кошмари и сънят му е нарушен.
- различни прояви на сексуализирано поведение (имитация на сексуален акт, разголване, използване на език, свързан със сексуални действия и т.н., които са нехарактерни за съответната възраст).
- наблюдават се промени в навиците или в използването на интернет и социалните мрежи.

Тормозът между деца спада към насилието над дете и се третира с мерките на Закона за закрила на детето. Според чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето, всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

III. УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ

1. Принципи, ценности, философия

Основен принцип при изграждането на училищна политика за превенция и интервенция на тормоза в ПГ „Петко Р. Славейков“ – гр. Якоруда е прилагането на цялостен училищен подход за: подкрепа на личностното развитие на ученика, изграждане на позитивен организационен климат, утвърждаване на позитивна дисциплина, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на насилие и тормоз и създаване на сигурна училищна среда. Изграждането на защитна мрежа поставя ясни граници за формирането на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Политиката за превенция и интервенция на насилието и тормоза се основава на споделени ценности, философия, норми, правила и традиции за участие и взаимодействие на директора, педагогически и непедагогически персонал, родителите, и учениците в изграждането на сигурна среда. Тя трябва да се базира на основни принципи и положения, да съдържа цели, стратегии, очаквани резултати и отговорности за всички участници в системата на училищното образование.

Основни цели в училищната политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза в ПГ „П.Р.Славейков“ се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище клас, например създаване на правила на отношения в класа, морално възстановяване на щета, тематични дискусии, регулярно провеждани в часа на класа или по друго време. Дискусиите са възможност в класа да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават учениците, като по този начин се създава пространство за отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне и развиване на нови умения и модели на поведение

Интервенциите включват отговора на училището при възникнали ситуации на насилие и тормоз. Това са последователни действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на насилие, тормоз и криза и се реализират като се отчитат индивидуалните потребности на всеки ученик, въвлечен пряко или косвено в ситуацията, като се прилага принципа на най-добрия интерес за ученика.

2. Разработване на система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда в училище

2.1. Създаване на координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности. Съветът се определя със Заповед на Директора на училището и включва в състава си училищен психолог/педагогически съветник, учители, ученици и родители.

Координационният съвет има за задачи:

- Да извърши оценка на ситуацията;
- Да изготви анализ на база извършената оценка;
- Да представи резултатите на тематичен педагогически съвет;
- Да изготви план за превенция и интервенция на насилието и тормоза за съответната учебна година;
- Да проследява и координира дейностите, заложени в плана;
- Да изготви годишен доклад до директора, с препоръки за създаване на по

сигурна образователна среда.

2.2. Оценка на ситуацията - оценката и анализирането на ситуацията са от значение за планирането на дейности за изграждане на сигурна образователна среда. Оценката се организира от ръководството на училището и се осъществява от координационния съвет в началото на всяка учебна година, с цел определяне на формите и видовете насилие и тормоз, колко често те се проявяват, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва. За целта могат да се използват редица инструменти, като специални въпросници, анкети, дискусии с участие на цялата училищна общност, фокус групи с ученици, учители и родители и др. В Приложение 3 е включен пакет от такива психологически инструменти.

2.2.1. Оценката на тормоза (с един от изброените в т.2.2. инструменти) се извършва от класните ръководители до 3 седмици от началото на учебната година. Резултатите се обработват в десетдневен срок от УКС за справяне с насилието и тормоза.

Резултатите от оценката и наличието на проблем се представят от координационния съвет и се обсъждат на тематичен педагогически съвет, на който участие могат да вземат всички заинтересовани страни. Резултатите могат за се обсъдят на родителските срещи и в часовете на класа.

2.3. Изготвяне на план за превенция и интервенция на насилието и тормоза.

В началото на учебната година УКС изготвя план за изпълнение на дейности по превенция и интервенция на ниво клас и ниво училище. Планът се утвърждава от Директора, който е с продължителност една учебна година, като се актуализира в началото на всяка учебна година. В плана са очертани срокове и отговорности по изпълнение на дейностите по превенция и интервенция.

2.4. Планиране/актуализиране на дейности по превенция

2.4.1. Дейности по превенция на равнище училище

• Създаване и актуализиране на етичен кодекс на училищната общност, съгл. ЗПУО;

• Създаване на единни училищни правила

а) УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители обобщава всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулира общоучилищни ценности и правила, които стават част от училищната политика.

б) УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители договаря единен механизъм с ясно разписани отговорности, за предотвратяване и реагиране при проява на тормоз и насилие в ПГ „П.Р. Славейков”

• Внасяне на промени в Правилника за дейността на училището при необходимост

Комисията за актуализиране на Правилника за устройството и дейността на ПГ „П.Р. Славейков”- гр. Якоруда, разработва предложения за промени в него, при необходимост, произтичащи от настоящия механизъм, предлага ги за обсъждане и приемане на ПС.

• Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявленето и последиците от насилието и тормоза - администраторът публикува настоящия „Механизъм за противодействие на насилието и тормоза в ПГ „П.Р. Славейков”- гр. Якоруда, училищния сайт.

• Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз

Всички учители в ПГ предлагат на УКС мерки за изработване на процедура за усъвършенстване на системата на дежурство, с оглед на това да бъдат обхванати местата в училище, където при етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз.

- **Повишаване на квалификацията на педагогическия персонал** - председателят на училищната комисия за квалификация, съгласувано с Директора планира обучения за повишаване на квалификацията на учителите в областта за справяне с училищния тормоз, с критични ситуации и др.
- **Разработване на мерки за привличане на родителите;**
- **Информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността** - външни на училището служби, организации и специалисти, предлагащи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище и център за подкрепа на личностното развитие;

2.4.1. Дейности за превенция на ниво клас включват:

- Всяка паралелка заедно с класния ръководител изработка общи правила на поведение в училище.
- Класният ръководител, заедно с учениците изработка процедура, описваща мерките в случай на нарушаване на правилата.
 - С цел създаване на пространство, в което се говори открыто за насилието и тормоза:
 - в часа на класа всеки класен ръководител използва формите на групова работа, дискусия, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на учебната програма, вкл. теми от глобалното, гражданското, екологичното, здравното, интеркультурното образование;
 - учителите по БЕЛ, история, география и предметите от философския цикъл планират теми от учебното съдържание за работа и анализ по проблема насилие, ценностите, социалните роли, като се работи за формиране у учениците на нагласи и социални умения за здравословно и ненасилствено общуване, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

Основни теми могат да бъдат:

1. Правата на учениците и отговорностите, които те създават по отношение на околните;
2. Ценностите – какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието?
3. Какво представляват насилието и тормозът, разпознаваме ли ги, как можем и на кого да съобщим за случаи на насилие и тормоз?
4. Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевши и наблюдалите?
5. Как се чувстваме, когато видим прояви на насилие и тормоз и какво правим? Какво можем да направим?
 - Работата с родителите на ниво превенция в класа, е добре да бъде в посока:
 - своевременно информиране на предприетите дейности по превенция и даване на обратна връзка към родителите за наблюдавано поведение, затруднения и др.
 - Провеждане на тематични срещи с фокус – социалните учения за общуване на учениците, възможности за сътрудничество училище-родители;
 - въвеждане на „Час на родителя” – в тези часове родителите биха могли да представят свои професии, занимания, хобита, и др. с цел учениците да имат модели приложимостта на правилата, нормите, границите в различните сфери на живота.
 - Използване на подхода за работа с връстници (peer education), участие на

ученици, които да станат естествените помощници при реализирането на дейностите по превенция (ползване на организацията на ученическия съвет, различни инициативи, идващи от учениците);

2.5. Действия по интервенция

2.5.1. Действия по интервенция на ниво институция – задължително се включват в Годишния план за дейността на училището и се приемат на първия педагогически съвет за учебната година. Включват:

- **Водене на училищен дневник** със случаи и процедури за управление на информацията. Дневникът със случаи се създава единствено за целите на анализа и планирането на цялостна училищна политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза в училище.
- В него се документират единствено ситуации, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация (Приложение 1), при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация:

№	Дата	Описание на ситуацията, имена и клас на участниците	Ниво на насилие или тормоз	Предприети действия (интервенция)	Информирани организации, институции, родители	Как е приключила ситуацията, на какъв етап е, какво предстои	Име, фамилия и подпись на служителя, регистрирал ситуацията

Дневникът се съхранява при председателя на УКС или при друг член на координационния съвет, определен от Директора.

На базата на вписаните ситуации, координационният екип извършва оценка на риска. Екипът е отговорен за анализа и разпознаването на ученици, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. Екипът дава становище за индивидуална работа по случай с ученик, който се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална, групова работа и др.

УКС дава становище и насочва ученикът към допълнителна подкрепа за личностно развитие. При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от класния ръководител.

- **Иницииране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби** – при случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“) или полицията. Уведомените институции започват проверка на сигнала по реда на *Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца жертва на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция* (Приложение 3: Кой, кога и къде може да подава сигнал за дете в риск?), в който да се включи представител на училището (учител на групата/класен ръководител, училищен психолог/педагогически съветник)

Всеки служител в училището (педагогически, непедагогически персонал) е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми Директора на училището.

2.5.2. Дейности по интервенция на ниво клас – отнасят се до всички ситуации на насилие и тормоз според приетата класификация (Приложение 1)

- Обсъждане между учениците и класния ръководител на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения;
- Съвместни действия между класен ръководител, учители и възпитатели и включване на външни специалисти
- Използване на посредник при разрешаване на конфликта;
- Провеждане на тематични родителски срещи – да се запознаят родителите с цялостната политика, да се представят основните моменти в механизма и да се дискутира тяхната готовност да участват.

3. Работа с родители

3.1. Партийорство с родителите за съдействие по превенция на насилието и тормоза – може да се осъществява чрез:

- Покана към родители, които да се включат, като представят своите професии, хобита, интереси, така че да направят видима връзката между образованието и приложението му в живота;
- Идентифициране на родители, които могат да бъдат посредници за осъществяване на връзка между училището и други организации и институции, когато това се налага;
- Реализиране на училищни инициативи с помощта на родителите

3.2. Партийорство с родителите в случай на интервенция на насилието и тормоза

- Във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;
- Добре е разговорът да бъде започнат със силните страни на децата и след това да се представи ситуацията. Това ще помогне за сваляне на напрежението още в началото и спечелване на родителите за сътрудничество.
- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и неглижирането на дугия ученик от тяхна страна са недопустими и само ще задълбочат конфликта. Учениците имат нужда от подкрепа, от идеи и варианти как в следващ подобен конфликт да постъпят по приемлив – ненасилствен начин.
- От разговора могат да бъдат поети конкретни отговорности - кой с какво може да бъде полезен; в какъв срок; как да се получи обратна връзка; нужна ли е тематична среща с педагогически съветник/външен специалист;

3.3. Насоки за работа с родители, които не съдействат:

• В случай че родителите отказват да съдействат или по някакъв начин възпрепятстват действията на училището, учителят следва да се обърне към координационния съвет и случая да се обсъди;

В случаите, при които поведението на ученика се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ по местоживееще.

Като първа стъпка се уведомява Директора на училището, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето“ по местоживеене, местните комисии за

БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето“ към Дирекциите „Социално подпомагане“. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира ученикът, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат ученикът и семейството като цяло.

УКС за справяне с насилието и тормоза в ПГ „П.Р.Славейков“

Председател: Медиха Крондева – ст. учител по БЗО

Членове: 1. Айше Мускова – ст. учител по ИТ

2. Неджибе Джемал - родител

3. Фазилен Саймина - ученик XI-а кл.

4. Джемиле Абдула – ученик X-а кл.

